

MASLOWS ORIGINALMODELL

Abraham Maslow föreslog 1943 en modell där människor antas ha olika typer av behov ordnade i en slags hierarki.⁴⁴ Behoven fanns på fem nivåer enligt figur 3.7.

Innan man har tillgodosett behoven på en nivå har man ett fokus på denna nivå och känner inte något behov av nästa nivå, enligt teorin.

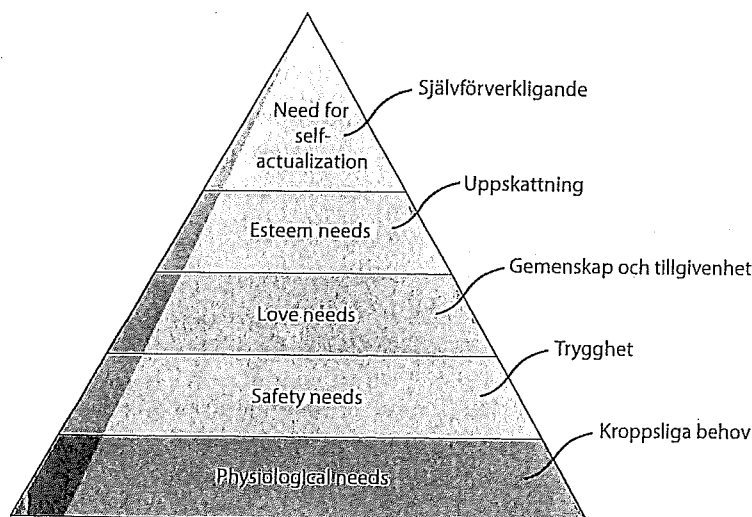
Maslow menade att behov relaterade till kroppsliga behov är viktigare och starkare än övriga: "A person who is lacking food, safety, love, and esteem would most probably hunger for food more strongly than for anything else."⁴⁶ Kroppsliga behov handlar främst om mat och värme, enligt Maslow. Han byggde bl.a. på en annan forskare som visade att kroppen känner av vilka ämnen som saknas, exempelvis salt eller kalcium, och därför signalerar aptit på dessa ämnen. Men han nämnde också "sexual desire" som komponent bland de kroppsliga behoven, samtidigt som han erkände att forskningen om detta var mager.

Med "safety" avsåg han trygghetsbehov, inklusive säkerhet för liv och lem. Han kunde dock

konstatera att det moderna samhället inte var detsamma som samhället förr i tiden:

The healthy, normal, fortunate adult in our culture is largely satisfied in his safety needs. The peaceful, smoothly running, "good" society ordinarily makes its members feel safe enough from wild animals, extremes of temperature, criminals, assault and murder, tyranny, etc. Therefore, in a very real sense, he no longer has any safety needs as active motivators. Just as a sated man no longer feels hungry, a safe man no longer feels endangered.⁴⁷

Så vilka typer av säkerhetsbehov fanns då i det moderna samhället? Maslow diskuterade inte minst grundläggande ekonomisk välfärd som arbete, ekonomiska resurser och skydd av egendom. Maslow exemplifierade med "the common preference for a job with tenure and protection, the desire for a savings account, and for insurance

Figur 3.7 Maslows behovspyramid baserad på originalartikeln och med de engelska begrepp han själv använde. Se A.H. Maslow, "A Theory of Human Motivation", *Psychological Review*, vol. 50, nr 4 (1943), s. 370-396.⁴⁵

of various kinds (medical, dental, unemployment, disability, old age)".⁴⁸ Intressant nog hävdade Maslow också att vanor är ett uttryck för motivationen att upprätthålla säkerhet:

Other broader aspects of the attempt to seek safety and stability in the world are seen in the very common preference for familiar rather than unfamiliar things, or for the known rather than the unknown.⁴⁹

Vidare pekade Maslow på föreningsliv och religioner som en del av säkerhetssträvandet:

The tendency to have some religion or world-philosophy that organizes the universe and the men in it into some sort of satisfactorily coherent, meaningful whole is also in part motivated by safety-seeking. Here too we may list science and philosophy in general as partially motivated by the safety needs (we shall see later that there are also other motivations to scientific, philosophical or religious endeavor).⁵⁰

Behoven "esteem needs" (uppskattning), liksom "love needs" återkommer vi till i kommande avsnitt.

PERSONLIG TILLFREDSSTÄLLELSE

En person som helt ensam under en resa väljer att gå in på ett konstmuseum bara av det skälet att personen gillar konst, har ett köpbeteende som bottnar i motivet personlig tillfredsställelse utan att det finns någon koppling till andra mål eller motiv.

Många menar att livets mening inte bara handlar om överlevnad eller relationer med andra. Det handlar också om egen inre intellektuell, konstnärlig eller social stimulans. En hel del konsumtionsbeteende kan förklaras av motivet att någon vill få tillfredsställelse av sina egna behov.

Om personen i fallet museet emellertid besöker museet mest för att vid hemkomsten kunna berätta och skryta om att han eller hon minsann varit på Museum of Modern Art i New York, handlar motivet om helt andra saker (se nedan).

Maslow insåg med tiden att behovspyramiden inte inkluderade personlig tillfredsställelse av den typ vi här diskuterar – men att den borde det. Därför kompletterade han pyramiden med två nivåer, nämligen "Needs – Need to know and Understand" (intellektuell stimulans) och "Aesthetic Need – The need for Order and Symmetry" (estetisk stimulans).⁵¹

ws

Att resa är för många hög livskvalitet. De som samlar plaketter till vandringsstavar som på bilden kan göra det för den egna känslan eller för att kommunicera till andra att man rest.
Foto: Per Frankelius.